

Budavári Hírmondó

A Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XIII. évfolyam 2008/1. szám **Böjt-Húsvét**

„És ez a keresztnak a keresztből született szeretete, amely nem oda vonzódik, ahol az őt gyarapító jót megtalálhatja, hanem ahová ő juttathat jót a rossznak és a jóban szűkölködőnek.”

Luther Márton: *Heidelbergi disputáció*

Én élek és ti is élni fogtok

János ev. 14, 19

A németországi Isenheim kolostorának temploma számára Matthias Grünewald egy gyönyörű szárnyasoltárt festett. Az oltár táblái a nagyhét idején becsukott helyzetben voltak, rajtuk a keresztfeszítés jelenetét lehetett látni. Húsvétkor azonban kinyitották az oltár szárnyait, és ekkor látható lett a feltámadás megrendítően plasztikusan megfestett képe. A szemlélő szinte érzi, ahogyan megrendül a föld, a sziklasírt természetfölötti erő repeszi meg, az örökös katonák földre sújtottan takarják el arcukat a sugárzó fényességben megjelenő Krisztus előtt. A sírból kiemelkedő Krisztus ruhája az élet színeiben ragyog, körülötte mennyei fény hirdeti dicsőségét. Felemelt karokkal, hatalmas lendülettel száll a Feltámadott a magasba. Alakja üzeni: Én élek és ti is élni fogtok. Jézus feltámadt, Jézus győzött a halál felett.

Csak sejtelmünk lehet, hogy milyen lenyűgöző hatást gyakorolt ez a húsvéti ünnepen kinyitott oltártábla azokra, akik a húsvéti istentiszteletre jöttek. De az isenheimi oltár előtt megálló mai ember is lenyűgözve sejti meg, hogy itt többről van szó, mint amit szegényes felfogásunk meg tud ragadni. A feltámadás nem a tér és idő határolta anyagi létbe való visszatérést jelenti, hanem többet; új dimenziók és új létformák megnyílását, az általunk ismert teret és időt szétrobbantó új életet a teremtő Isten erőterében.

Jézus feltámadása óta a hívő ember tudja, hogy a halál átlényegülés, átmenet Istenhez, belépés abba a létformába, amely minden képzeletet felülhalad.

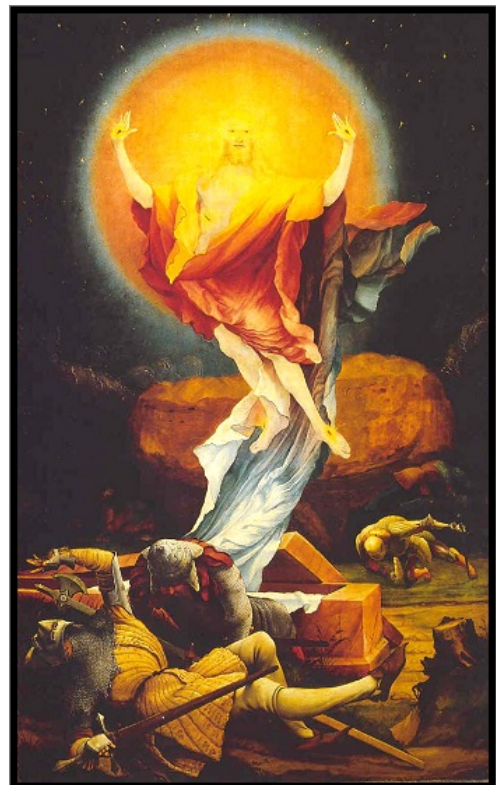
Nem meglepő hát ezek ismeretében, hogy a kereszténység legrégebbi ünnepe a Húsvét. Az első keresztények Jézus feltámadását ünnepelték minden hét első napján, hiszen ekkor támadt fel Jézus. Minden vasárnap egy kis húsvét. A nagy húsvéti ünnep is az első ünnepe volt az ősegyháznak. Ezzel is kifejezésre juttatták, hogy a keresztény hit a feltámadásból fakad, Jézus feltámadása nélkül nem lenne alapja hitünknek és reménységünknek.

A húsvéti hitet nem lehet bizonyítani, a feltámadást nem látta senki, csak egy üres sír maradt hátra. De emberek tanúskodtak arról, hogy találkoztak azzal a Jézussal, akit láttak meghalni a kereszten, akit megöltek nem maradt a halálban, hanem él, és aki hozzá ragaszkodik és őt követi, ugyancsak élni fog. Keresztény hitünk és reménységünk, megújult életünk alapja, hogy ma is találkozhatunk Jézussal, a Feltámadottal és élővel. Ő ébreszti fel hitünket, ő eleveníti meg életünket. Nem a halálé az utolsó szó, hanem az élőé, a halált legyőző, feltámadt Jézusé. Ő mondta és mondja ma is mindannyiunknak Húsvét örömezenetét: Én élek és ti is élni fogtok.

*Jézus él, én is vele! Hol van, halál, nagy hatalmad?
Jézus él, sír éjjele csak új reggelig takarhat.
Ott leszek, hol Uram van:
Ez az én bizodalمام.*

(223. ének)

Balicza Iván

Úton lenni – csendben lenni

Gyerekkoromtól kezdve izgatott a keresztút titka. Evangélikus papgyerekként, amikor szép, műemlék katolikus templomokat kerestünk fel, mindig megcsodáltam a tizennégy stációt. Első emlékem azonban mégsem egy ősi keresztút, hanem Kovács Margit Hollóházán látható sorozata. Nagy hatással volt rám. A modern templomban olyan erővel hatott rám, azt sugallta akkor, ifjú-koromban nekem, hogy ez az ügy mégsem a múlté, a jelenben is élhetünk a keresztút áldásaiból.

Azóta eltelt néhány évtized. Nem csak én változtam, hanem az idők is, és ma talán egyre nagyobb szükség van arra, hogy nem csak az értelmünkkel, hanem a szívünkkel is vizsgáljuk a világot. Egyre nagyobb szükség van a meditációra. Így járhatjuk végig a passió állomásait, képzeletben, Bibliát olvasva, elmélkedve, egyedül, vagy keresztyén közösségben.

Az életünkben van helye a meditálásnak, de azt azzal a céllal tehetjük, hogy közelebb kerüljünk Krisztus szenvedésének titkához, azt jobban magunkénak tudjuk, s az életünk változását, jobbulását jelentsé az, ami a Jézus életáldozatában történt.

Idén két lehetőség is adódik azok számára, akik szívesen kapcsolódnak be egy ilyen meditációba. Közösségben épülhetünk akkor, amikor az ökumenikus keresztút-járásba kapcsolódunk be március 14-én. Az első évben első alkalommal megrendezett ökumenikus alkalmon a Horvát-kertből indulva haladtunk a tabáni kereszt felé. Útközben a stáció 14 állomását igékkal és meditatív gondolatokkal, személyes vallomásokkal és versekkel elevenítette egy-egy katolikus vagy evangélikus közösség. Útközben váltva vittük a keresztet és énekeltünk. Jelképesen nagy utat tettünk meg azért, hogy a hétköznapi során is alázattal tudjunk azonosulni Krisztussal, és az ő lelkiületével éljünk ebben a világban.

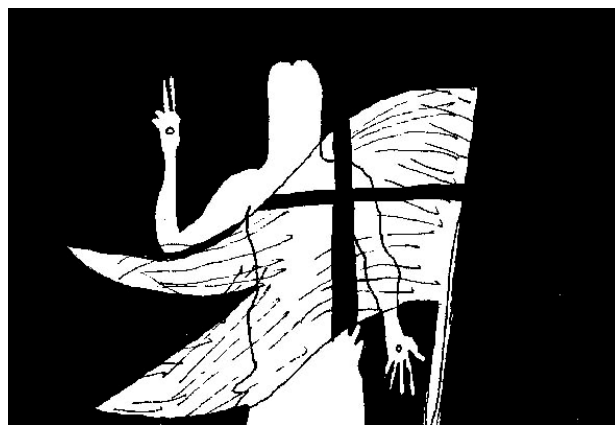
Személyes meditációra ad lehetőséget a gyülekezetünk barlangjában berendezett meditációs ösvény.

Ebben nem a hagyományos stációkat járhatjuk végig, hanem úgy csendesedhetünk el, hogy Krisztus szenvedésének és halálának az üzenete a szövegeken, a képeken, az installációkon keresztül lesz átélhető. A meditációs ösvény minden érzék-szervünkre hatóan csendesíthet el.

A keresztút stációi a következők:

1. Jézust halálra ítélik
2. Jézus a keresztet vállára veszi
3. Jézus elesik a kereszttel
4. Jézus szent Anyjával találkozik
5. Cirenei Simon segíti Jézusnak a keresztet vinni
6. Jézusnak Veronika kendőt nyújt
7. Jézus másodszor esik el a kereszttel
8. Jézus vigasztalja a siránkozó asszonyokat
9. Jézus harmadszor elesik a kereszt súlya alatt
10. Jézust megfosztják ruháitól, és epével itatják
11. Jézust rászegezik a keresztre
12. Jézus meghal a kereszten
13. Jézus testét leveszik a keresztről s Anyja ölébe fektetik
14. Jézust sírba teszik

Az evangélium olvasásával otthon is elcsendesedhetünk ezek alapján. De a tizennegyedik stációnál sohase álljunk meg! Hisz van tovább! Van folytatás! És ez a mi hitünk alapja: Jézus feltámadt!

A gyülekezetünk elnöksége nevében így kívánunk mindenkinek meditációk által életet gazdagító böjtöt és örömben átélt húsvétot.

Bence Imre

INTERJÚ**Lelki életünk - az anyagiak tükrében**

Beszélgetés Dr. Jász Klárával, gyülekezetünk gazdasági vezetőjével

Idei első számunkban szeretnénk teret engedni egy, a gyülekezetünk gazdálkodását bemutató beszámolóknak, felvillantva egyben a csendes háttér munkás portréját is, aki a sokasodó nehézségek ellenére is biztos kézzel tartja a pénzügyi irányítás kormányrúdját, végzi szolgálatát. Szándékunk azonban egyszersmind az is, hogy rávilágítsunk, felhívjuk testvéreink figyelmét a gazdálkodás kiemelkedő fontosságára, nehézségeire.

Elsőként kérem, mutakozzon be az olvasóknak.

Tulajdonképpen mindig ebbe a gyülekezetbe jártam. Itt konfirmáltam, ide jártam, járok templomba, itt voltam korábban presbiter. A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskolán tanítottam könyvvitelt, majd nyugdíjba vonulásom után – 1996-ban – átvettem a gazdasági vezetői és pénztárosi feladatokat.

Hallhatnák egy rövid összefoglalást gyülekezetünk gazdálkodásáról?

Előjáróban szögezzük le: lelki életünk gyakorlásához anyagi háttérre van szükség. Sajnos ezt a kérdést némi bizonytalanság jellemzi, mind bevételi, mind pedig kiadási oldalról. A cél a teljes anyagi önállóság lenne – amelyre törekszünk is –, de tény, hogy jelenleg még fontos az a rész is, amelyet az államtól kapunk.

Bevételeink elsősorban a gyülekezeti tagoktól érkeznek, másrészt gazdálkodásból – pl. a torony hasznosítása a mobil szolgáltatók felé –, a harmadik rész pedig járadék, amit az államosított iskoláért kapunk. Ez utóbbi nagyjából öt millió forintot jelent évente, viszont csak 2011-ig fogják folyósítani. S természetesen pályázatokon is szerzünk pénzt, hol többet, hol kevesebbet. A gyülekezeti tagoktól származó bevételek sajátossága – jellegéből adódóan –, hogy igazából nem tervezhető, amelynek egyik oka, hogy egyre szegényebbek az emberek, másrészt azonban nem ismerhetjük testvéreink lehetőségeit, adakozó kedvét sem. Sok a nyugdíjas, akiknek nagy része havonta becsülettel hozza egyházfenntartói járulékát, viszont többen vannak sajnos olyanok is, akik ezt nem tartják fontosnak. Egy másik, egyre jobban előtérbe kerülő probléma, hogy sok aktív dolgozó, aki eddig nagyobb összeggel támogatott, elérte a nyugdíj korhatárt, így ezek a bevételek egyre többször kiesnek. De az is sokatmondó, hogy a gyülekezet területén nagyjából 1.800 ismert „evangélikus cím”

van, vagyis olyanok, akiről tudható, hogy valamilyen mértékben kötődnek az evangélikus-sághoz, ehhez képest azonban csak mintegy 800-an járulnak hozzá a fenntartáshoz. Nagyon jó lenne, ha sikerülne megvalósítanunk az Országos Egyház javaslatát, mely szerint az aktív dolgozók a jövedelmük kettő, míg a nyugdíjasok jövedelmük egy százalékát fordítsák az egyház fenntartására. Fontos felhívni továbbá a figyelmet, a kétszer egy százalékra! Ez egy jó lehetőség, melyből az egyik egy százalék az Országos Egyházat illethetné, míg a másik gyülekezetünkénél maradhat. *(Lapunk utolsó oldalán közöljük erről szóló felhívásunkat és a számla, illetve technikai számokat. A szerk.)*

Ha a kiadási oldalt nézzük, azt láthatjuk, hogy nagyobb részét a bérek – és az arra rakódó közterhek – teszik ki, hiszen nyilvánvaló, hogy a szolgálatot sem lehet ingyen ellátni, a lelkésznek és családjának is meg kell élni. A másik jelentős tételt a dologi kiadások jelentik – energia, közlekedés, víz- és csatornadíj, stb. –, amelyek nagyon jelentősen és folyamatosan emelkednek. Szintén gondot jelent, hogy az épületeink régiek, így karbantartásuk, fenntartásuk meglehetősen költséges, hiszen sok javítást, tatarozást igényelnek. A jelentős kiadások negyedik csoportja az ún. belmissziós kiadások, amelyek alatt tulajdonképpen a hitélettel kapcsolatban felmerülő valamennyi kiadást értjük. Ezek mellett még részt kell vennünk az Országos Egyház tevékenységének támogatásában is, hiszen nekünk is hozzá kell járulnunk az oktatási intézmények, az idősgondozás, az egyházmegye az egyházkerület fenntartásához.

Hogyan sikerül fenntartani az egyensúlyt? Kiskapukat kell keresni hozzá?

Nem, egyáltalán nem. Nem kiskapukat keresünk, hanem igyekszünk betartani a szabályokat.

A jövőt tekintve mire volna érdemes felhívni a figyelmet a gyülekezet fenntarthatóságának javítása érdekében?

Jó volna, ha nagyobb támogatást kapnának az egyházi intézmények, helyesebben jó lenne, ha visszatérhetne a régebbi támogatási rendszer. Már most látszik az is, hogy az említett ötmillió forint kiesése nagyon fog hiányozni a gyülekezet költségvetéséből, s kérdéses, hogy mennyire, hogyan fogják tudni ezt a testvérek pótolni.

Kérem, összegezze a mostani ismeretei alapján a 2007-es évet.

A mostani adatok alapján – összefoglalva és leegyszerűsítve – a 2007-es gazdasági évünket átlagosnak tekinthetjük.

Olvasóink nevében is megköszönve egész évi szolgálatát, ehhez csak annyit tehetünk hozzá, hogy a valamennyiünk által ismert, megélt romló gazdasági környezetben ez bizony komoly eredmény.

Gyarmati Gábor

EGYHÁZTÖRTÉNET**Danhauser László, a hűség embere**

Hatvanöt éve, 1943-ban, a II. világháború idején választották meg Danhauser Lászlót Budavár második lelkészének. Ebből az alkalomból emlékezünk a budahegyvidéki gyülekezet alapító lelkészére, a budai egyházmegye esperesére.

Danhauser László 1906-ban született Óbudán. A soproni teológiát 1929-ben végzi el, egyházkerületi missziós lelkész, ill. budapesti hitoktató (vallás-tanár) lett. Az óbudai lelkész lányát, Mohr Évát veszi el feleségül, négy gyermekük születik. Jelentős szerepet játszik az evangélikus egyházat felélénkítő ébredésben, 1935-től a Misszió-egyesület titkára és az evangelizáció talán legfontosabb körének, a Baráti Mozgalomnak is tagja. 1943-ban választják meg, nagy választási kampány után budavári másodlelkésznek Sréter Ferenc igazgatólelkész mellé. Feladata az akkor még Budavárhoz tartozó XII. kerület (Budahegyvidék) evangélikusainak gyülekezetté szervezése. A Németországban nagyvárosi gyülekezetszervezést tanulmányozó D.L. a feladatot olyan sikerrel végrehajtotta, hogy *méltán nevezhetjük a budahegyvidéki gyülekezet alapító lelkészének*. Budahegyvidék 1953-ban a Tartsay Vilmos utcai – egy családi házból kialakított – épületben, Budavártól önállósulva megkezdí saját anyaggyülekezeti életét. A pártállamot kiszolgáló Dezséry és Vető püspökök idején Danhauser László aktív missziós és gyülekezetszervező lelkülete hamar magára vonta az egyházi és állami hatóságok rosszallását. Az ötvenes években kitelepített gyülekezeti tagok titkos segélyezése különösen nem tetszett az osztályharc bajnokainak.

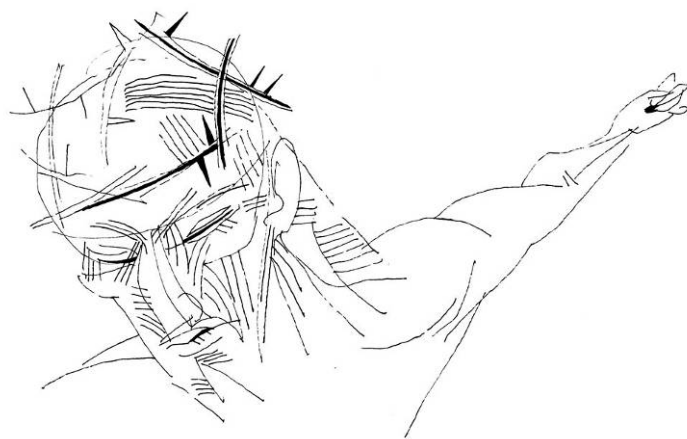
A budahegyvidéki gyülekezet arról is nevezetes, hogy ide tartozott Ordass Lajos 1948-ban bebörtönzött és félreállított püspök, aki 1956. október 14-én hosszú kényszerhallgatás után itt prédikált először. A Túróczy Zoltán püspök vezette északi kerületben esperes váltásokra került sor: *így lett Danhauser László buda-*

hegyvidéki lelkész a budai egyházmegye esperese 1957. április 3-án. Az év végén kezdődő visszarendeződés azonban elakasztotta a megkezdett ígéretes munkát: Túróczy püspök félreállítása után újra Vető Lajos került a püspöki székbe. Az egyházi autonómiáért bátran kiálló Danhauser László esperes helyzete egyre nehezebb lett: az egyházi és állami hatóságok szemében szálka volt. Ürügyet kerestek eltávolítására: először esperesi tisztségétől fosztották meg (1958. október 23.), majd mint az Ordass-vonal, az „egyházi reakció” prominens tagját, 1959-ben, megfosztva budahegyvidéki parókiájától, vidékre száműzték.

Ezt követően húsz éven keresztül, 1959-1979-ig *Bakonycseryén*, szlovák háttérű gyülekezetben szolgált. A nem könnyű helyzetben itt is becsülettel helytállt, nemcsak a gyülekezeti életet, hanem a templomot és a parókiát is megújította. A balos egyházvezetés szemében azonban egy élet becsületes lelkési munkája sem tudta feledtetni, hogy Ordass híve volt, ezért Káldy Zoltán püspök, az egyház teljhatalmú ura, 1981-ben egy besúgás folytán a Deák téri evangélikus múzeumból eltávolíttatta. Az 1990-ben elhunyt Danhauser László személyében a XX. század egyik jelentős evangélikus lelkész-egyéniségére emlékezünk, akinek gyülekezeti, egyházpolitikai munkája, emberi tartása mindmáig élő és példamutató az utókor számára.

Czenthe Miklós

Forrás: Evangélikus Országos Levéltár, Danhauser László-hagyaték, Irodalom: Nekrológ: *Csonka Géza: Danhauser László 1906-1990*, in: *Evangélikus Élet*, 1990.dec.10.; *A Budahegyvidéki Evangélikus Gyülekezet története, I. rész: a kezdetektől 1970-ig*, gépelt kézirat 2001.

A Biblia éve – 2008

A Biblia éve gondolat a Magyar Bibliatársulat kezdeményezésére a református, evangélikus és a római katolikus egyház, valamint a Bibliatársulat tagegyházai csatlakozásával indult el. Szándékunk szerint a Biblia ismeretének növelését és a Biblia olvasásának népszerűsítését kívánjuk elérni. Hasonló kezdeményezés több nyugat-európai országban meghonosodott és igen jó eredménnyel zárult. Milyen könyv a Biblia és miért érdemes olvasni?

A Biblia az *élet könyve*. Rólunk, a mi életünkről, a mindenkori ember életéről szól. Ezért különbözik minden más könyvtől. Helyes önismeretre készítet, amely nyilvánvalóvá teszi az ember önző természetét, negatív tulajdonságait, elesett állapotát. De kiutat is mutat ebből a nehéz helyzetből, amikor Jézus Krisztus személyét állítja a középpontba, aki tud segíteni mindnyájunkon, ha Vele az élet lelki-szellemi síkján találkozunk, közeledését és váltságát elfogadjuk, s ily módon új élet részesei leszünk. A Biblia ilyen életek bemutatásával igazolja, hogy amit Isten készít az Őt szeretőknek, az lehetséges. Gondoljunk az Ószövetségi Mózes és Dávid példájára, akik ugyan elestek, súlyos vétkeket követtek el, de nyomorúságukban Istenhez kiáltva bocsánatot és megújult életet nyertek. Még szembetűnőbb az Újszövetségben olvasható példák sora. Zákeus a pénzimádó, a test gyönyörűségekben élvezetet kereső samáriai asszony, vagy a vallásos fanatikus Saul-Pál mindnyájan másként gondolkodókká és más életstílust elfogadó emberekké lettek. Ma is lehetséges az a belső lelki történet, amely Júdea földjén elkezdődött és a Jézussal való találkozásban forraszik.

A Biblia *irodalmi alkotás* is. A ma elfogadott formájában 66 könyv található benne. Mintegy félszáz szerző tevékenysége nyomán jött létre. Héberül és görögül írták. Irodalmárok körében, stílusa és tartalma miatt egyaránt – a kívülállók számára is – gyöngyszemként emlegett

az Énekek Éneke (amely eredetében egy szerelmi versgyűjtemény), a Jónás könyve és Pál apostolnak a szeretet himnusza, az I. korinthusi levél 13. részében. Aki ezeket elolvassa, mély benyomást szerez az irodalom lényegéről.

A Biblia *Isten cselekvéstörténetének* foglalatja. Elsőként a választott nép, Izrael múltjában, s aztán Jézus és az Őt követők táborának életében ismerhetjük ezt fel. Csodálatos, ahogy Izrael népének történetébe beágyazódik Isten üdvösséget munkáló szándéka, és mindez kibontakozik a zsidó Messiás, Jézus személyében. Közben elsuhan hatezer esztendő.

A Biblia *Istentől ihletett* könyv. Szerzői hús-vér emberek, esendő, de mindig újra kezdő, teljes erejükkel küzdő, de mindig Isten kegyelmében bízó emberek, Az Ő indíttatására rögzítik Isten örök szándékát az ember megmentése és boldogsága érdekében. Ezért mindig titkok fátyla lengi körül a Szentírást, mert megfeythetetlen, miként lesz az emberi szó isteni történéssé.

A Biblia a *művészetek* képviselőit gyönyörűséges alkotásokra készítet könyv. Ezért a Biblia ismerete nélkül alkotásaik aligha érthetők. Legyen szó költeményekről, egyházi zenéről, festményekről vagy a szobrászat remekeiről.

A Bibliát olvasó ember *boldog* ember lehet. Ezt sugallja a Jelenések könyve 1,3 is, amely Biblia évünk mottója. Mivel sajátos alkotás, ezért olvasását sem úgy ajánljuk, mint egy regényt. Kezdjük inkább a 150 szép zsoltár ismeretével, folytassuk Máté evangéliumával (5-7. rész) a Hegyi beszéddel, majd a legrövidebb, de tartalmában összefoglaló jellegű Márk evangéliumával. Érdekes lehet Jézus példázatainak gyöngyfüzére szedett hosszú sora Lukács evangéliumában, amelyek a Logion forrásból származnak.

Miért boldog a Szentírást olvasó ember?

Útmutatást kap az élet igéjén keresztül a jó cselekvésére, a szeretet és az isteni megbocsátás gyakorlására. Ezek mind pozitív értékek a posztmodern társadalomban is.

Eligazító igét kap, ha útkeresztelkedésekhez érkezik. Ne csak a maga hasznát keresse, hanem az embertársáét is. Ne csak önmaga életét védje, hanem a közösségért is fáradozzék.

Bátorító szót kap. Nem egyedül vívja az élet küzdelmét, Valaki mögötte, vele, érte harcol. Luther így írta: „...kérdesz ki az, Jézus Krisztus az...”. Ő a fogódzó, Ő a kapaszkodó, Ő a megmentőnk, itt és odaát.

D. Szabik Imre

E s e m é n y n a p t á r

2008. BÖJT - HÚSVÉT

Február 10. Vasárnap Böjt 1. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

18.00 – Az esti istentisztelet után: **Fészekrakó kör** –
Fiatal házások és házasságra készülők
beszélgetése.

Február 17. Vasárnap Böjt 2. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

16.00 – **Szülők találkozója**
Az ifjúsági órára járó fiatalok szüleinek
találkozója. A beszélgetés címe: A ránk
bízottakért – felelősséggel – közösen.

Február 24. Vasárnap Böjt 3. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

Március 2. Vasárnap Böjt 4. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

16.00 – **Családos délután**
Gyermekeknek játékos bibliai foglalkozás
Szülőknek beszélgetés: „A harag, indulatok
és az agresszió kezelése” címmel.

18.00 – **Ifjúsági istentisztelet**
„Meddig sántikáltok kétfelé”
Jelenetek Illés próféta szolgálatából a
budavári ifi előadásában.

Március 4. Kedd

18.00 – **Bibliaóra**
Hogyan olvasom a Bibliát? (*Pőcze Tibor*
presbiter) – Utána presbiteri gyűlés.

Március 9. Vasárnap Böjt 5. vasárnapja

Istentiszteletek a szokott rendben.

18.00 – Az esti istentisztelet után: **Fészekrakó kör** –
Fiatal házások és házasságra készülők
beszélgetése.
Vendégünk: *Török Csaba* r.k. lelkész

Március 14. Péntek délután **Ökumenikus keresztút járás** **a Tabánban**

a Krisztina-városi katolikus testvérekkel.
Találkozás 16.30-kor a Horvát-kertben.

Március 15. Szombat Nemzeti ünnep

9.00 – Ünnepi istentisztelet

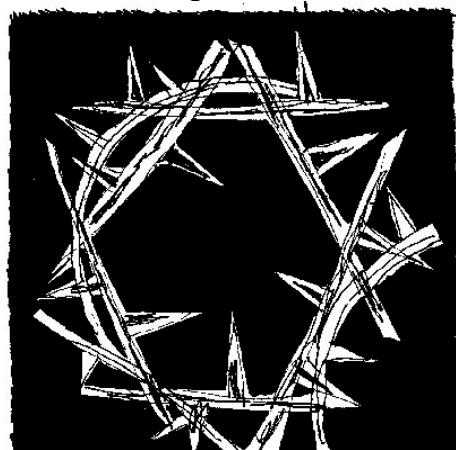
Március 16. Vasárnap Virágvasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

Március 17-19. Hétfőtől-szerdáig
Nagyheti evangélizációs sorozat 18 órától
„Az emberfián beteljesedik mindaz, amit a
próféták megírtak”
Igét hirdet: *Balicza Iván*

Március 20. Csütörtök Nagycsütörtök

18.00 – **Úrvacsorai istentisztelet** -
lábmosás liturgiával.

Március 21. Péntek Nagypéntek

Istentiszteletek a szokott rendben.

18.00 – **Passióolvasás**
a Schütz kórus, szólisták és kamarazenekar
közreműködésével.

Március 23. Vasárnap Húsvét vasárnapja

5.00 – **Húsvét hajnali liturgia**
utána közös reggeli a kápolnában.

Ünnepi istentiszteletek a szokott rendben.

Március 24. Hétfő Húsvét 2. napja

Istentiszteletek a szokott rendben.

18.00 – **J.S.Bach est**
Szervezi: *Bán István*

Április 1. Kedd

18.00 – **Bibliaóra**
Legkedvesebb bibliai történetem.
Utána képviselőtestületi ülés

Április 4-6. Péntek-vasárnap
„Az ÚR szeretetével tele a föld
– és az én életem”

Gyülekezeti hétvége a piliscsabai Bételben.

A gyülekezet minden korosztályát szeretettel hívjuk és várjuk erre a közösségépítő alkalomra.

Jelentkezni **2008. március 30-ig** lehet a Lelkészi Hivatalban.

Részletek plakáton és szórólapon olvashatók!

Április 13. Vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben.

18.00 – Az esti istentisztelet után: **Fészekrakó kör** –
 Fiatal házások és házasságra készülők beszélgetése.

Április 19. Szombat

16.00 – **Konfirmációi vizsga**

A 18 fős konfirmandus csoport bemutatója arról, hogy mit jelent a „nagy utazás”.

Április 20. Vasárnap

11.00 – **Konfirmációi istentisztelet**

Az ünnepi alkalomra várjuk a jubiláló konfirmandusokat is, akik 1, 5, 10, 25 vagy 50 éve részesültek a konfirmáció áldásában.

16.00 - Cantate

A Budai Egyházmegye énekkarainak zenés áhítata a Budaörsi evangélikus templomban.

Április 27. Vasárnap

16.00 – **Egyházzenei áhítat**

Kákay István: „Hét ima”

Magyar költők megzenésített versei.
 Előadja a pestszentlőrinci *Grádcsook* ének- és zenekar.

Május 1. Csütörtök

Mennybemenetel ünnepe

Istentiszteletet 11.00 órákor tartunk.

Május 3. Szombat
Gyülekezeti buszkirándulás

Burgenland - Kismarton
 Jelentkezni a Lelkészi Hivatalban lehet.

~~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*

A gyülekezeti programokat a honlapunkon is végigkísérhetik – <http://lutheran.budavar.hu>

A Lelkészi Hivatal

(1014 Budapest I. Tánács M. u. 28.)
 fogadóórái: hétfőtől péntekig 9.00-13.00
 vagy megbeszélés szerint.

☎ és fax: 356-97-36

Internet: <http://budavar.lutheran.hu>

E-mail: budavar@lutheran.hu

Gyülekezetünk lelkészei:

Dr. Fabiny Tamás – püspök ☎ 394-23-35

tamas.fabiny@lutheran.hu

Balicza Iván – igazgató lelkész ☎ 212-66-07

mobil: 06-20/824-20-70

e-mail: balicza@t-online.hu

Fogadóóra: hétfő és kedd 9.00-13.00

Bence Imre – lelkész, esperes

mobil: 06-20/824-40-37

e-mail: imre.bence@lutheran.hu

Fogadóóra: hétfő 15.00-16.30

szerda és csütörtök 9.00-13.00

Bencéné Szabó Márta – lelkész

mobil: 06-20/824-30-57

Fogadóóra: péntek 9.00-12.00

A Gazdasági Hivatal

fogadóórái: kedd, szerda, péntek: 9.00-12.30

Madocsai Zsolt – felügyelő

Fogadóóra: minden hónap 3. keddjén

18.00-19.30 között, előzetes időpont egyeztetéssel

Kövesy Emese irodavezetőnél – ☎ 356-97-36

Rendszeres alkalmaink a Bécsi kapu téren

Istentisztelet

Minden vasárnap és ünnepnapon
 9.00 és 11.00 órákor úrvacsoraosztással,
 és 18.00 órákor

Bibliórai alkalmak

Hétfő 19.00 – FIFE (Fiatalok és felnőttek)

Kedd 9.00 – Imaóra

Kedd 18.00 – Bibliaóra

Csütörtök 10.00 – Nyugdíjas-klub

Énekkari próba

Szerda 18.00 – Schütz kórus próbája

Ifjúsági órák

Péntek 18.00 – Konfirmáltak (középiskolások)

Gyermek alkalmak

Vasárnap 11.00 – Óvodás gyermekmegőrző,
 Alsós és felsős hittan

Kedd 10.00 – Baba-mama kör (kéthetente)

Kedd 16.30 – Cserkész ősrs gyűlése

Csütörtök 16.30 – Alsós hittan

Péntek 16.00 – Konfirmációs óra

Rendszeres alkalmaink Budagyöngyén

(Szilágyi Erzsébet fasor 24.)

Istentisztelet

Vasár- és ünnepnapon 9.00 órákor úrvacsoraosztással

Biblióra

Hétfő 17.00 órákor

Hittanóra

Szerda 17.00 órákor

TEOLÓGIA MINDENKINEK**A feltámadás jelentősége**

A kereszténység alapüzenete kezdetétől fogva: „Krisztus feltámadt!”. Húsvét nélkül nincs keresztény egyház. Ősi hitvallási formula: „Hisszük, hogy Jézus Krisztus meghalt és feltámadt.” (1Thessz 4, 14a).

Jézus halála és feltámadása szorosan egybetartozik. „...Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint. Eltemették, és – ugyancsak az Írások szerint – feltámadt a harmadik napon...” (1Kor 15, 3-4). Mindkét esemény Isten végzése, az Ő cselekvése: megvalósult az Ő örök üdvterve. Mindkét esemény célja: egyszeri és semmihez nem mérhető megszólítása az emberiségnek: fogadja el Isten kezéből megmenekülése lehetőségét. Isten, Krisztusban, minden egyes ember megmentője.

Mindkét esemény mindazok számára, akik azt befogadják, döntő jelentőségű. Az „Írások szerint” meghirdetett események érvényesek mindazokra, akik azt hitben magukévá teszik, akik hisznek „...abban, aki feltámasztotta a halottak közül Jézust, a mi Urunkat, aki halálra adatott bűneinkért, és feltámasztott megigazulásunkért.” (Róm 4, 23-25).

Külön figyelmet érdemel az Apostoli Hitvallásban is előforduló kijelentés: „...eltemették”. Jézus halála valóságos halál volt, emberileg nézve e halál végérvényesen és visszavonhatatlanul bekövetkezett. Halál nélkül nincs feltámadás. A feltámadás Isten teremtő beavatkozásának eredménye. Jézus feltámadása nélkül pedig nincs halottak feltámadása!

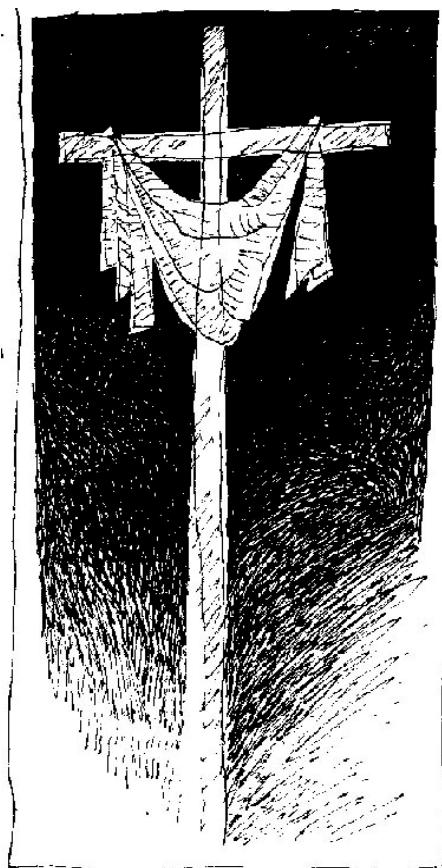
Hasonlóképpen, összetartozó eseményekként kell tekintenünk Krisztus feltámadását és mennybemenetelét: „Ő ellenben, miután egyetlen áldozatot mutatott be a bűnökért, örökre az Isten jobbjára ült.” (Zsidó 10, 12). E két esemény között találjuk a feltámadt Krisztus megjelenéseiről szóló beszámolókat. A szubjektív leírások közös vonása: mindegyikben hangsúlyos az objektív láthatóság. A látottak nem a képzelőerő, a fantázia eredménye. Krisztus megjelenéseiről szóló tanúságtételek alapja nem szubjektív élmény, hanem objektív történes, tényszerű eseményleírás. Pál apostol szerint ugyanaz az Úr ugyanolyan módon vált láthatóvá sokaknak: „...és megjelent Kéfásnak, majd a tizenkettőnek. Azután megjelent több mint ötszáz testvérnek egyszerre, akik közül a legtöbben még mindig élnek, azután megjelent Jakabnak, majd valamennyi apostolnak. Legutoljára pedig, mint egy torzszülöttnek, megjelent nekem is.” (1 Kor 15, 5-8).

János apostolnál hangsúlyos a bizonyítás szándéka: Krisztus megjelenése kézzelfoghatóan valóságos, a szögek helyének kitapinthatóságáig kezein, valamint a lándzsa helyének az oldalán. Ő az, aki keresztet szenvedett, és aki feltámadott! A lukácsi leírás is megerősíti, e megjelenés nem látomás, nem „kísértet”, hanem fizikailag megragadható valóság. Jézus a tanítványok szeme láttára elfogyasztja a darab

sült halat. „Nézzétek meg a kezemet és a lábamat, hogy valóban én vagyok. Tapintsatok meg és lássatok. Mert a szellemnek nincs húsa és csontja, de amint látjátok, nekem van.” (Lk 24, 39).

Krisztus megjelenései nemcsak önmagukban jelentős események, ehhez kapcsolódik a tanítványok felhatalmazása az evangélium hirdetésére, „egészen a föld végső határáig” (Apcsel 1, 8).

A feltámadásról szóló evangéliumi, apostoli tanúságtételek különbözősége, sokoldalúsága ellenére, vagy éppen általa bontakozik ki előttünk a húsvéti örömhír: Isten Jézust a halálból feltámasztotta, és jobbjára ültette (Ef 1, 20). Csaknem kimondhatatlan titok előtt állunk: Krisztus keresztje azt is jelenti, hogy Isten a Golgotán az Ő „szeretettjét” elvette magától... és ez az elvettetés miattunk és értünk történt! Ez jelenti Krisztus helyettes áldozatát, melynek következménye: a bűnök bocsánata.

Krisztus feltámadása egyúttal előképe a Benne hívők feltámadásának is. Krisztus „az elsőszülött a halottak közül” (Kol 1, 18). Krisztus feltámasztott testéhez hasonlóan a mi egykor feltámasztott testünk is különbözik majd e földi testünktől. „Tudjuk pedig, hogy ha földi sátorunk összeomlik, van Istentől készített hajlékunk, nem kézzel csinált, hanem örökkévaló mennyei házunk. Azért sóhajtozunk ebben a testben, mivel vágyakozunk felöltöni rá mennyből való hajlékunkat...” (2Kor 5, 1-2). A Krisztusban hívők örökkévaló állapotukban „hasonlóak lesznek Őhöz”, az Istenhez (1Jn 3, 2).

Jézus Krisztus halálával és feltámadásával megalapozta az eljövendő világot. Átala aki „Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme új jött létre.” (2Kor 5,17). Isten mindent újjáteremt, „új eget és új földet” (Jel 21, 1). Ebben az új világban, Isten örök országában készült hajlék mindazok számára, akik hisznek Krisztusban! „Akiben megvan ez a reménység, megtisztítja magát, mint ahogyan Ő tiszta.” (1Jn 3, 3). Krisztus feltámadásának gyümölcse a benne hívőkben a hitvalló keresztyén élet: a hálás szív, az önfeláldozó szeretet, a bizonyoságtévő szolgálat.

Az Ágostai Hitvallás így vall erről: Jézus Krisztus „valóságosan szenvedett, keresztre feszített, meghalt és eltemettetett, azért hogy kiengesztelje irántunk az Atyát és áldozattá legyen az emberek minden elkövetett bűnéért, nemcsak eredendő véttségünkért. Ugyanő alászállt a pokolra és harmadnapra valóban feltámadott, majd felment a mennybe, hogy az Atya jobbára üljön, mindörökké országoljon és uralkodjon minden teremtményen, és megszentelje a benne hívőket a Szentlélek által, elküldvén őt a szívünkbe, hogy vezesse, vigasztalja, megelevenítse őket és megvédelmezze az ördög és a bűn hatalma ellen.” (CA, III/I)

Bittner Abigél

Dsida Jenő

Az utcaseprő

Hajnal. Dúdolván ballagok
hazafelé sok apró-cseprő
dallal szívemben. Rámköszönsz,
te szegény, piszkos utcaseprő.
Oly tisztességtudón köszönsz,
míg körülted porzik a reggel:
egyszerre csordultig telek
alázattal és szeretettel.
Megállok és elnézem soká
zsiros, barázdás arcodat,
gémberedett, nagy kezedet,
torzonborz sárga bajszodat
fölötte a pálinka-gőzzel.
... Őt látom most, a mennyeit
benned, ó rongyos utcaseprő,
ki sepredd a föld szennyeit,
ki világ bűnét elveszed
és jó vagy minden emberekhez...
Testvér, ha az üdvösségre jutsz,
rólam el ne feledkezz!

Csorba István

HÚSVÉT

A Feltámadottat
Dicséri az ének,
Üres lett a szent sír,
Győzött ím az élet!

Századoknak bűnét
Vállalta magára
Értünk is ment önként
Kínos keresztfára.

Fájó szenvedését
Gúny, közöny kísérte,
Poklok mélyére szállt:

Majd felment a mennybe,
Atyjánál lelt békét,
S legyőzte a halált!

GYERMEKOLDAL**A terméketlen fügefa**

„Egy embernek a szőlőjében volt egy fügefa. Kiment, gyümölcsöt keresett rajta, de nem talált. Erre így szólt vincellérjéhez:

- Három év óta mindig jövök, hogy gyümölcsöt keressek ezen a fügefán, de nem találok. Vágd ki, miért foglalja itt a helyet?

De az így válaszolt:

- Uram, hagyd még egy évig! Körülásom, és megtrágyázom, hátha terem jövőre. Ha mégsem, akkor majd kivágod.” (Lk 13, 6-9)

- Jól van, hallgatok rád, adjunk még egy kis időt ennek a fügefának, hátha terem - válaszolta a gazda és elment.

A vincellér pedig, aki a kertet és a fákat gondozta, odament a fügefa közelébe, hogy megvizsgálja, és ha tudja, akkor megorvosolja. De hiába vette szemügyre, semmi betegség jelét nem fedezte föl rajta.

- Vajon miért nincs rajta gyümölcs? - töprengett hangosan.

A fa egyik ágán ült egy rigó, fényes gombszemével nézett a vincellérre, és csőrével mintha a fa jobb oldala felé mutatott volna. A vincellér odanézett, és azt látta, hogy a fának azon a felén, az ágak végén a levelek úgy néztek ki, mint egy ökölbe szorított kéz. A fügefának amúgy is olyan alakú levelei vannak, amelyek széles tenyérre vagy egy nagy, lazán megkötött kesztyűre hasonlítanak, ám ezeknek a fügefaleveleknek az ujjai nem szépen, kisimulva csüngtek az ágon, hanem görcsbe szorítva. A vincellér megkérdezte a fügefát:

- Mondd, fügefa, miért szorítod össze a leveled ujjait? A fa így válaszolt:

- Azért, mert teremni akarok. Körülöttem az összes fának sikerül, csak nekem nem. Szégyellem magam. De hiába izzadok, hiába gyöttrődöm, hiába erőlködöm, nem vagyok képes gyümölcsöt teremni.

A vincellér meghökkent, majd kisvártatva így szólt:

- Figyelj csak, hidd el, így ezután sem fog sikerülni. Engedd egy-kicsit kinyílni a leveleid ujját!

- Nem, nem szabad, mert akkor aztán végleg kudarcot vallok - felelte görcsbe rándulva a fügefa.

- Érzed azt - kérdezte a vincellér tőle -, ahogy a gyökereid mélyen a földbe nyúlnak és felszívják a vizet meg a táplálékot?

- Nem érzem - mondta a fügefa.

- Ez azért van - magyarázta neki a vincellér -, mert összeszorítod a leveleid ujját. Hogyha kisimítanád, egyből éreznéd, hogy hogyan élsz, hogyan áramlik benned a táplálék a törzsdedben fölfelé, hogyan oszlik szét az egyes ágakban, és miért nem tud eljutni az

ágak végébe, ahol a gyümölcsöknek kellene teremniük.

A fügefa nagy nehezen ráállt a kérésre, kisimította a levele ujjait, és ekkor megérezte, hogy szétáramlik, zsi bong benne az élet. Megérezte a gyökerét, a törzsében a vízzel fölfelé futó táplálékot, és egyszerre csak kis virágok kezdtek kibontani a szirmukat az ágai végén, virágok, amik gyümölcsöt ígértek.

A bal oldalán azonban még mindig nem történt változás. Ott a virágok már megvoltak korábban is, de ezek a virágok hervadó félben voltak, és nem fakadt belőlük gyümölcs. A vincellér úgy látta, hogy a fügefa bal oldalával valami más lehet a baj, de nem tudta, hogy mi, hiszen ez a rész nem szorította össze a leveleit, hanem már korábban is érezte a gyökerekből fölfelé áramló erőt, de titokzatos okból e virágokból mégsem lett termés.

Ismét a rigó segített. Újra szólt, s szavával elmondta a vincellérnek, hogy a fa bal oldala összeveszett a méhekkel. Egyszer, évekkel ezelőtt kitört egy nagy vihar, és egy méhecske a kaptár felé tartva be akart húzódni a levelek alá, hogy ne ázzék meg teljesen, de a fügefa elzavarta. Azt mondta, hogy az ő levele nem esernyő, ami mindenféle jöttmentnek oltalmat ad. A méhecske csuromvizesen érkezett haza, és elpanaszolta az esetet a társainak, s azóta a méhek nem járnak erre, nem porozzák be a virágait, ezért nem terem rajta gyümölcs.

A vincellér végighallgatta a rigó szavait és megkérdezte a fa bal oldalát, hogy igaz-e, amit hallott.

- Igaz - felelte büntudatosan a fa.

- Akkor valamit tenned kellene, nem gondolod?

- Tenni, tenni - sóhajtotta a fügefa -, de mit?

- Azt hiszem, ez elég egyszerű - mondta a vincellér -, kérd meg a rigót, repüljön el a méhkaptárhoz, és üzend meg a méheknek, hogy bánod, amit tettél, és kéred őket, hogy jöjjenek, és porozzák be a virágaidat. És ezután, ha vihar lesz, és ömlik a zápor, nyugodtan meghúzzhatják magukat a leveleid alatt.

A fügefa így is tett, és valóban, már a rákövetkező napon méhek raja lepte el a virágait, és ettől az évtől kezdve ez a fügefa is épp olyan dús és gazdag termést hozott, mint többi társa a domboldalon.

Gyülekezeti farsang

Több mint félszáz gyülekezeti tag részvételével rendeztük meg az idei farsangi mulatságot, melynek most is a Városháza aulája adott otthont.

Az ifjabb korosztály képviselői jelmezben jelentek meg, az alkalom az ő bevonulásukkal és bemutatkozásukkal vette kezdetét. Minden jelmez nagy tetszést aratott, amit a nézők tapsa – és egy-egy tábla csoki – jutalmazott.

A résztvevők izgalmas csapatjátékban, játékos vetélkedőn mérhették össze erejüket. A csapatoknak jelmezbe öltözött tagjaikra szabott, erkölcsi tanulsággal szolgáló történetet kellett előadniuk, amit igazán nagy kreativitással oldottak meg: Kisjelenetet láthattunk a szeretet hatalmáról, mely erősebb a sheriffnél és a kendő harcosnál. Rögtönzött életkép szemléltette a 4. parancsolat szerint élő családot és ennek az ellenkezőjét is. A harmadik jelenet az állatokkal való kíméletes bánásmódról tanított azzal, hogy még a bogarak is Isten teremtményei.

Jól szórakoztunk a bekötött szemmel készített portrékon és a szavak nélkül előadott bibliai jeleneteken is.

Később moldvai és szatmári táncokat tanultunk, pihenésképpen népdalokat énekeltünk, majd egészen fél tízig roptuk a csürdöngölőt.

Molnár Edit

Nyári családi és hittanos tábor

2008. június 22-től június 28-ig
idén is megszervezzük a nyári táborunkat
a nagyvisnyói (Heves megye)
Bánvölgye Erdei Táborban.

A részletekről és a jelentkezés feltételeiről később
tájékoztatjuk az érdeklődőket.

Most szponzorokat keresünk!

Keressük azokat a vállalkozókat, cégeket, akik
adományaikkal lehetővé tudják tenni, hogy a
nagy családosok vagy a rászoruló fiatalok is
elfogadható áron tudjanak velünk táborozni.
A szponzorok logóját vagy nevét igény szerint a
táborral kapcsolatos plakátjainkon és
a Hírmondóban közzétesszük.

A támogatásokat a
Budavári Gyülekezet Alapítvány számlájára kérjük
„tábor” megjelöléssel átutalni.

~~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*

Másoljuk le együtt az Újszövetséget!

A biblia éve alkalmából készítsük el együtt a
Budavári Evangélikus Gyülekezet
kézzel írott Bibliáját!

Írjál csak egy-két verset, egy történetet vagy egy
egész fejezetet, ahogy kedved és időd engedi.

A templomban előkészítettünk mindent,
amire szükséged van: egy békés sarkot,
hívogató asztalt, a Könyv lapjait,
a másolás alapjául szolgáló szöveget, írószert.

Arra kérünk, hogy nézd meg, hol tartunk a
folyamatos másolásban, és onnan folytasd az írást,
ahol az előtted lévő abbahagyta.

Kérünk, igyekezz szépen, olvashatóan írni,
örülünk a te kézírásodnak!

Szeretettel várunk a templomban,
az istentiszteletekhez csatlakozóan!

Hírek

- Budavári Hírmondónk terjesztési költségei az új évben ismét megemelkedtek, s várhatóan újabb áremelés lesz még az idén. Kérjük ezért a Kedves Testvéreket, hogy a költségek kímélése érdekében, jelezzék szerkesztőségünk felé, ha a továbbiakban elfogadják azt a megoldást, hogy az újságot csak elektronikus úton terjesszük. A jelentkezőket listába vesszük, s az újság megjelenéséről e-mail üzenetet küldünk.
- Az előző számunkban meghirdetett fotópályázat elkészült munkáinak beadási határidejét meghosszabbítjuk, s Húsvétig folyamatosan várjuk a beérkezett pályaműveket.
- *Az adófizetőnek nem teher, a gyülekezetnek nagy segítség!*

Megismételve év közben is gyakran közölt kérésünket, aktualitása miatt is szeretnénk felhívni Testvéreink figyelmét az adójogszabályok biztosította SZJA-ból átutalható **2 x 1%** befizetésének lehetőségére. Továbbra is hangsúlyozzuk, hogy a befizetés senkinek nem jelent külön költséget, az adóbevalláskor adott meghatalmazás alapján „az állam a saját részéből vonja le és utalja át” gyülekezetünknek és egyházunknak az APEH által kiszámított összeget.

A Magyarországi Evangélikus Egyház kódja:
035

A Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítvány
adószáma: 18007545-1-41

~~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*~*

Továbbra is kérjük és várjuk Testvéreink hozzászólását, kritikáját, javaslatait Budavári Hírmondónkkal kapcsolatban. Egyben buzdítjuk is irodalmi érdeklődésű, irányultságú híveinket, hogy küldjék el írásaikat, esetleg verseiket szerkesztőségünknek. Ha bárkinek tudomása van gyülekezetünkről szóló vagy gyülekezetünket érintő, publikálásra érdemes anyagról, kérjük azt is jelezze felénk.

A Szerkesztőség

Budavári Hírmondó

az Egyházközség tájékoztató hírlevele
A Tájékoztatási Munkacsoport közreműködésével
szerkeszti: Bajnóczi Attila, Bence Imre,
Gyarmati Gábor és Varga Katalin
Grafika: Richly Zsolt
Felelős kiadó: Balicza Iván, igazgató lelkész
A Budavári Hírmondó az NCA pályázati támogatásának segítségével jelenik meg.
Nyomdai munkák: Fireprint Nyomda